

Repensar los indicadores de las artes comunitarias / cultura comunitaria

ARTIBARRI – segona part

POSCIONAMENT

- En primer lloc, **la manca clara de criteris o d'elements clars** del treball d'arts comunitàries a les administracions públiques i altres entitats.
- En segon lloc, **la manca de formació** a les mateixes institucions i ajuntaments i també gestors
- En tercer lloc, **un auge i emergència de pràctiques culturals amb objectius comunitaris** o d'un altre tipus de gestió cultural emmarcades en etiquetes com cultura comunitària, arts comunitàries, arts aplicades, mediació artística- mediació cultural, art participatiu, desenvolupament cultural comunitari, entre moltes altres . Diverses **convocatòries** .
- En quart lloc, **l'hegemonia del discurs de gestió cultural més neoliberal o d'indústries creatives** de mirada desenvolupista i marcada pel paradigma de gestió cultural clàssica de projectes.

INVESTIGACIÓ

POSCIONAMENT

Mirada ecosistèmica:

MIRADA complexa dels agents impactats, com de les entitats i/ o professionals, dels contextos i de les polítiques i formes de treball

**REpte: INDICADORS Des d'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA.
CRITERIS ALTERNATIUS**

INVESTIGACIÓ

PROCÉS----- METODOLOGÍA

INVESTIGACIÓ

PROCÉS----- METODOLOGÍA

3 tallers entre novembre de 2021 i octubre de 2022:

1. Taller a Nau Bostik de Barcelona. Transductors i Teleduca, amb el suport de Sisme creatiu i Nau Bostik. Novembre 2021

2. Taller a la Panera de Lleida el 10 de setembre del 2022, amb 15 persones participants. Liderat per Teleduca i Basket Beat amb el suport local de La Panera

3. Taller a l'Espai nyamnyam de Mieres (Girona), el dia 29 d'octubre . Liderat per Artixoc i Transductors, amb el suport local de Montserrat Moliner (PAAC – La Volta) i Nyam Nyam.

INVESTIGACIÓ

PROCÉS----- METODOLOGÍA

- PROCÉS COL·LECTIU I TREBALLANT AMB SABERS LOCALS
- PROCÉS DE SOTA A DALT
- TREBALL DESCENTRALITZAT

49 persones, +45 entitats diverses, persones d'administració pública i equipaments+ 3 províncies diferents

INVESTIGACIÓ

PROCÉS----- METODOLOGÍA - US BALANC COMUNITARI (XEC)

Democràcia i participació

	Preses de decisions
Diversitat de la base social	Gestió del poder
Qualitat de la participació	Comunicació interna i externa
Rendició de comptes	Transparència

Cures de les persones, processos i entorn

Sostenibilitat ambiental	
Sostenibilitat econòmica	Perspectiva feminista i interseccional
Cohesió social	Condicions laborals
Diversitat	Sostenibilitat col·lectiva

Treball en xarxa	Intercooperació
Acció des de les necessitats del barri	Relació amb equipaments i serveis
Accessibilitat i diversitat	Relació amb el teixit associatiu i veïnal

Processos d'apoderament de la ciutadania activa	Consciència social i incidència política
Visió de la comunitat en el projecte	Dinàmiques comunitàries
Foment de l'economia social i solidària	Economies comunitàries

Arrelament al territori

Impacte retorn social

Eix 1 Arrelament al territori

Treball en xarxa

Estructures diverses de treball en xarxa amb grups motors o implicació amb diverses entitats i administració pública. Perfils d'entitats i persones

-**Acció des de les necessitats del barri/territoris**

Es parteix de **diagnosi**

s'elaboren **dispositius d'escolta/diagnosi** des de metodologies creatives

-**Relació amb el teixit associatiu i veïnal.** Implicació de tipologies d'actors d'equipaments i **mirada muti-escala** (Ultralocal, barri, comarca)

Eix 1 Arrelament territorial

Accessibilitat diversificada

- **Formes inclusives de fer artístic:** entrenar, moviments, memòria, artesanies, etc. Espais, bans o fàcils d'estar/entrar
- **Mirada intercultural i no adultocentrista:** col·lectius com a grups de creadores
- **Accés mínim:** tallers gratuïts o fins i tot compensació (pagar, conciliació)
- **Territorial:** perifèries o marcats per desigualtats. Especial èmfasi en medi rural dispers.
- **Accessibilitat de comunicació:** vídeos, infografies, o mapes en 3D

EIX 2: Retorn social i impactes

Base social del projecte: diversitat i complexitat- Ampliació amb processos artístics i comunitats creadors expandides: persones LGTBI, persones migrants, artesanes, etc.

Foment de les dinàmiques comunitàries i associatives al territori: Metodologies inclusives i replicables de les arts. + Treball entre actors i entitats sense contacte previ.

Foment de les economies comunitàries: intercooperació i coresponsabilitat: activitats distribuïdes- foment d'intercooperació entre comunitats.

Consciència social i incidència política: temes socials: emergència climàtica, feminismes. Relació amb actors socials experts en aquests temes (ecologistes, activistes LGTBI, entitats interculturals)

EIX 3: Cura de les persones, processos i entorn – Cohesió social

-Sostenibilitat comunitària

Presca de decisions: disseny col·lectiu en aspectes diversos, més enllà de l'artista/creadora

-Sostenibilitat col·lectiva i cures

Espais de cohesió de grup i marcs de confiança: no només creació

Treball en grups petits

Protocols de cures i accessibilitat a altres persones/cossos.

Valors clars del grup i de marcs de relació: no agressius, antiracistes, ecologistes, etc.

INVESTIGACIÓ

RESULTATS I EXEMPLES

Condicions laborals equitatives

- **Equilibri, processos comunitaris -cures i produccions finals: Pressupost equilibrat** entre procés i mostra final+Es paguen **les tasques comunitàries i de cura amb el mateix preu-hora** i com a part fonamental del treball de cultura comunitària.
- **Forquilla salarial molt petita.**
- Retribuir **les persones participants** com a creadors o per mitjà d'ajuts, beques o dietes.
- Retorns socials en condicions laborals:
- **Convenis amb companyies residents per fer tallers- marcs laborals clars.**

EIX 3: Cura de les persones, processos i entorn – Cohesió social

Alguns exemples de pràctiques artístiques respecte a cura dels entorns

- **Promoció imaginària de trànsit ecosocial:** temàtiques ecosocials dels territoris (sobirania alimentària, lluites per l'aigua, recuperació de sabers de medicines naturals a partir de processos de memòries comunitàries, feministes, etc.).
- **Sobirania local i hibridació amb biocultura / ecofeminismes: càtering** de proximitat 0, hibridació d'arts vives amb agricultura o fermentació de productes de la terra com accions artístic-comunitàries, recuperació saberes locals, etc.
- **Economies circulars:** Estructures de fustes o elements lleugers que després **cobren una segona vida**
- Construcció directa amb **elements reciclats, o dissenys modulars d'infraestructures comunitàries** (barres, cúpules, mobiliari urbà): bancs de recursos mancomunats.

EIX 4: PARTICIPACIÓ I DEMOCRÀCIA

Diversitat de base social

- Ruptura de l'adult centrisme i el treball amb subjectes centreeuropeus blancs i homes: tant des de comunitats, públics diversos com creadores
- La base social: pot ser part de la comunitat artística, funciona com a element de connexió (col·lectius d'artistes nouvinguts, persones LGTBI+, dones, artistes, etc.).

Presca de decisions

- Mecanisme de codisseny amb agents del territori i partint de necessitats situades
- Ús de processos creatius per a presa de decisions

EIX 4: PARTICIPACIÓ I DEMOCRÀCIA

Gestió de poder

- Ús metodologies creatives fa un poder més distribuït: no veu, no posicions autoritàries de tècnics o persones amb privilegis
- Inclusió de l'Administració pública: adaptació a un altre rol i model de gestió
- Treball col·lectiu que trenca jerarquies: tècnic amb gestors, gestors amb artistes o comissaris. Ús d'altres llenguatges i categories

Redempció de comptes / transparència

- Avaluacions participades
- Dissenys en espais comunitaris/xarxes i devolució: vídeos, fanzins, o altres eines artístiques.

INVESTIGACIÓ

RESULTATS I EXEMPLES

Relació entre eixos

Relació **amb els elements externs, l'arrelament i l'impacte social** és sempre més habitual, i es dona un grau d'innovació i metodologies transversals.

Eixos interns: la democràcia interna i les cures de processos, persones i entorns són dos eixos **amb menys exemples, malgrat que els processos culturals tenen gran potencial** (gestió poder, cures. Etc).

INVESTIGACIÓ

RESULTATS I EXEMPLES

CAUSES POSSIBLES

- **Escala de les pràctiques i grups** fa que el treball sobre aspectes organitzatius interns sigui menor.
- Estar basats en **projectes i condicions molt precàries** al camp de la cultura
- Alguns contextos i treball són **molt emergents** per desenvolupar pràctiques sostingudes al territori
- **Menys recursos al medi rural** per a cultura i especialment per a aquest tipus de pràctiques

Elements de potencials

- Sostenibilitat comunitària, mediambiental, ecosocial i de feminismes
- Altres models de participació, governança i implicació plurals i experimentals
- Altres formes de pensar la comunitat i la cultura comunitària, no urbanocèntrica